BUITENGEWONE JAVA-BODE

van Donderdag, 7 Julij 1859.

AANKOMST DER MAIL.

In den avond van gisteren, kwam alhier ter reede het stoomschip *Macasser*, gezagvoerder *A. G. Bosch*, medebrengende de brieven en dagbladen uit Europa, loopende tot den 28sten Junij. Wij haasten ons, onzen lezers daaruit het belangrijkste mede te deelen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Den 10den Mei verscheen een decreet in den franschen *Moniteur*, inhoudende, dat keizer Napoleon, voornemens zijnde zich aan het hoofd der armee van Italie te plaatsen, het regentschap aan de keizerin had opgedragen, die zich, in de uitoefening der souvereine magt, zou gedragen naar voorgeschreven bevelen en instructien. De keizer verliet daarop onmiddelijk met groote praal en te midden van eene ontzaggelijke volksmenigte, die zich op zijnen weg schier verdrong, de hoofdstad. Te Montereau werd gedineerd en het was hier, dat de keizer afscheid nam van de regentes, onmiddelijk met prins Napoleon de reis naar Marseille voortzettende, waar hij in den middag van den 11den aankwam. Een half uur later ligtte de *Reine Hortense*, met den keizer en den prins aan boord, het anker.

Te Genua, waar de keizer aan wal stapte, werd hij op het schitterendst ontvangen. De fransche bladen verzekeren, dat er eene buitengewone geestdrift heerschte en er bestaat geen reden, om aan hunne opgaven te twijfelen. In het paleis Doria ontving de keizer de autoriteiten der stad en koning Victor Emanuel verliet zijn hoofdkwartier, om den magtigen bondgenoot te begroeten.

Terstond na zijne aankomst, vaardigde de keizer eene dagorder aan het leger uit, van den volgenden inhoud:

» *Soldaten!*

»Ik ben gekomen, om mij aan uw hoofd te plaatsen en u ten strijde te voeren. Wij gaan een volk bijstand bieden, ten einde zijne onafhankelijkheid te herwinnen en het te onrukken aan vreemde overheersching. Het is eene heilige zaak, die de sympathie van de geheele beschaafde wereld verdient. Ik behoef uwen ijver niet te wekken; elk nachtkwartier zal u eene vroegere overwinning in herinnering brengen Op de Via Sacra van het oude Rome waren de groote daden des volks door inscriptien vereeuwigd; de weg langs Marengo, Lodi, Castiglione, Arcole, Rivoli is voor u een Via Sacra, vol roemrijke herinneringen. Handhaaft vooral de strenge krijgstucht, die de eer onzer armée is, en vergeet niet dat het alleen de vijand is dien wij bestrijden. Houdt u in het gevecht vast aan een gesloten, verlaat uwe gelederen nooit, om vooruit te streven. De nieuwe juistheidswapens zijn alleen gevaarlijk van verre; zij beletten niet, dat de bajonet even als altijd het meest geduchte wapen der fransche infanterie is. Soldaten! vervullen wij allen onzen pligt; vestigen wij ons vertrouwen op de Voorzienigheid; het vaderland verwacht veel van ons. Reeds klinken van de eene zijde van Frankrijk tot de andere, de woorden: »de Italiaansche armée zal hare oudere zuster waardig zijn."

12 Mei 1859. NAPOLEON."

Na eenige dagen te Genua te hebben doorgebragt, waar het eene feest op het andere volgde, vertrok de keizer naar het hoofdkwartier der geallieerde legers te Alessandria. Het slechte weder, de inundatie van een gedeelte des lands en waarschijnlijk ook redenen van strategischen aard waren oorzaak, dat beide legers steeds werkloos bleven, onbeduidende schermutselingen en enkele marschen en contra-marschen ongerekend. Eindelijk ontruimden de Oostenrijkers eenige dagen geleden den regteroever van de Sesia en verlieten den 18den Vercelli, hetwelk zij tot dusverre bezet hielden en dat dadelijk door de Piemontezen bezet werd. Zij lieten daar twee bogen der Sesia brug springen en trachtten ook bij Valeza aan den Po, door het aanleggen van gedekte stellingen, den vijand de mogelijkheid van een spoedigen en gemakkelijken overtogt te benemen. Het Oostenrijksche hoofdkwartier bevond zich ten gevolge van nieuwe concentreringen weder te Garlasco, waar de generaal Guilay, bij het openen van den veldtogt, het eerst overnachtte, om daarna zijn hoofdkwartier naar Lomello, Mortara en op den regteroever van de Sesia naar Vercelli over te brengen. Overal, zoo als van zelf spreekt, teerden zij geheel ten koste van het land en legden der bevolking zware contributien op, zoodat deze provincie, een der beste van Sardinie, zeer geleden heeft. Men schat het leger op 150,000 man. Dagelijks vermeerdert het aantal vreemde prinsen, die zich onder de keizerlijke banier scharen. Prins Nicolaas van Nassau, de prins Wilhelm von Schauburg Lippe hebben zich ter beschikking des keizers van Oostenrijk gesteld gedurende dezen oorlog. Terwijl men nu eergisteren te Parijs algemeen van meening was, dat in de eerste dagen nog niets van eenig belang tusschen de beide legers zou voorvallen, verneemt men onverwachts, dat de vijandelijkheden een aanvang hebben genomen. In eene dépêche toch uit Alessandria, dd. 21 dezer, wordt gemeld, dat een Oostenrijksch corps van 15,000 man de voorposten van het corps van den generaal Baraguay d'Hilliers heeft aangevallen en teruggeslagen is door de afdeeling van den generaal Forey, die na een bloedig gevecht het dorp Montebello genomen heeft. Van de Oostenrijkers werden 300 man gevangen genomen, waaronder een kolonel. Volgens den *Moniteur* bedraagt het verlies der Franschen 5 à 600 man, terwijl dat der Oostenrijkers op 2000 man begroot wordt; waarschijnlijk overdreven. De generaal Beauret, de bevelhebber Duchet en de kolonels Deleopard, de Belfond en Conseil Dumenil sneuvelden. De bevelhebbers Lacetella en Ferusca werden gekwetst. De keizer heeft de hospitalen te Voghera bezocht, waar de gewonde Oostenrijkers zijn opgenomen. Een ander gevecht heeft op den linker vleugel der geallieerden plaats gehad. De Piemontezen namelijk zijn de Sesia bij Vercelli gepasseerd en hebben de Oostenrijkers tot den teruggang genoodzaakt, die, zoo men het bulletin gelooven mag, een aanzienlijk verlies geleden hebben.

Over het belang en de gevolgen van dit gevecht zal men eerst kunnen oordeelen, wanneer ons meer uitvoerige berigten zoowel uit Weenen als uit Parijs zullen toegekomen zijn. Het dorp Montebello, door welks verovering het gevecht beslist werd, ligt ten oosten van Voghera, niet ver van den spoorweg, die van daar naar de filés van Stradella voert. Eene dépêche uit Bern zegt, dat de Oostenrijkers zich op Pavia en Piacensa terug trekken, doch het is niet duidelijk, of daarmede het corps, dat op den weg van Stradella op Voghera opgerukt was, of de geheele Oostenrijksche linkervleugel, of eindelijk de Oostenrijksche armee te verstaan is; waarschijnlijk het eerste.

Ziedaar in het kort, wat in de laatste dagen op het oorlogstooneel is voorgevallen. Het is niet te ontkennen, dat de uitslag van dit gevecht, al heeft het ook geen groote gevolgen voor wat betreft de toekomstige operatien van den veldtogt, in allen gevalle aan de geallieerden het voordeel van de eerste overwinning verzekert. De bulletins der Oostenrijkers bevestigen den aftogt hunner armee over den Po en erkennen, dat de geallieerden meester van het slagveld zijn gebleven, maar zij schrijven dit resultaat aan de overmagt des vijands toe.

Het voorloopig bewind van Toscane heeft den 11den Mei, op uitnoodiging van den commissaris der Sardinische regering, aan dezen het bewind opgedragen. Deze heeft daarbij nogmaals verklaard, dat Toscane een zelfstandige staat bleef en alleen, zoolang de bevrijdingsoorlog zou duren, onder Sardinies bescherming was.

In Frankrijk is de leening boven alle verwachting uitgevallen. Volgens een rapport van den minister van finantien, hebben de inschrijvingen 2307 millioen francs bedragen, terwijl slechts 500 millioen gevraagd werd. De minister doet bij deze gelegenheid uitkomen, dat dit resultaat ten bewijze strekt van den goeden staat der finantien des lands, van den rijkdom, de magt en het patriotisme van Frankrijk. Hoe duur overigens oorlogen te staan komen, is weer gebleken uit een rapport der commissie, belast om de uitgaven voor den oorlog in de Krim op te maken. Die oorlog heeft Frankrijk gekost 1721 millioen francs, welke gedeeltelijk gevonden zijn uit drie leeningen van 250, 500 en 750 millioen, gedeeltelijk uit eene verhooging der belastingen.

Engeland heeft zich neutraal verklaard, doch gaat intusschen voort zich te wapenen, en het ministerie Derby heeft, zooals wij later onder de Engelsche berigten zullen mededeelen, in de laatste dagen besluiten genomen, die alles behalve eene vriendschappelijk gezindheid jegens Frankrijk verraden.

Een groot gevaar bedreigt Europa van den kant van Duitschland. Het is der Oostenrijksche regering namelijk gelukt, de herinneringen aan het jaar 1813 op te wekken, zoodat in Zuid- en Midden Duitschland, te regt of te onregte, aan Napoleon III gevaarlijke plannen ten opzigte van Duitschland worden toegeschreven. Sedert het jaar 1813 heeft zich daar dan ook geen opgewondenheid vertoond zooals deze. Dit is inzonderheid het geval in Beijeren; maar ook in Nassau, Wurtemberg en Saksen wil men zich met alle geweld in den strijd tegen Frankrijk mengen. De opgewondenheid gaat daar zoo ver, dat dagbladen, die eene gematigde taal voeren, uit casinos en koffijhuizen geweerd worden. Dezelfde rigting heerscht in Hanover, hoewel daar minder bij het volk dan wel bij de regering. Deze is zelfs zoover gegaan, van bij den bondsdag het voorstel te doen tot het concentreren van een aanzienlijke bondsarmee aan den Boven-Rijn, onder Oostenrijksch commando; een stap, die een soortgelijken maatregel van de zijde van Frankrijk ontwijfelbaar zou uitlokken en van de onberekenbaarste gevolgen zou kunnen zijn. De Pruissische regering heeft onmiddelijk tegen dezen maatregel geprotesteerd, doch later toegestaan, dat het voorstel aan de militaire commissie van den bondsdag zou gerenvoijeerd worden, inmiddels met last aan haren gezant, om geen deel aan de beraadslagingen te nemen, bijaldien dit ontwerp met de daad in die vergadering in behandeling mogt komen. Te gelijk heeft de prins-regent den generaal von Willesen met eene bijzondere zending naar de hoven van Beijeren, Wurtemburg, Saksen en Weenen gezonden en men zegt nu, doch slechts geruchtsgewijze, dat Pruissen er zich niet tegen verzetten zal, indien de bondsvergadering besluit, de garnizoenen in de Rijnvestingen te versterken, edoch met de verklaring, dat deze maatregel hoegenaamd geen aggressief karakter heeft. Men zegt ook, dat Pruissen eventueel uitsluitend het bevel over de Duitsche krijgsmagt wenscht te voeren. De zoogenaamde *Kriegsbereitschaft* in intusschen in dit land voltooid en wel op eene geduchte schaal. Het is zeer te hopen, dat de regering van den prins-regent de verstandige en gematigde rigting zal blijven volgen, waardoor hare handelingen tot dusverre gekenmerkt zijn en alzoo Duitschland zal weerhouden van overijlde stappen; vooral wanneer het waar is, wat thans vrij algemeen geloofd wordt, dat Rusland aan keizer Napoleon de hulp van 400,000 man toegezegd heeft, wanneer Duitschland zich in den strijd in Italie mogt mengen. In dat geval zouden de gevolgen niet te overzien zijn.

De prins-regent heeft, den 14den Mei, in persoon de zitting van den Pruissischen landdag gesloten met eene rede, waarin hij verklaarde, dat Pruissen vast besloten had, de grondslagen van den regtstoestand en het evenwigt in Europa te handhaven.

De Oostenrijksche regering gaat voort haar leger in Italie op den meest geduchten voet te brengen en zendt nog dagelijks troepen derwaarts. Eene zending van graaf Karoly naar St. Petersburg is mislukt, en de zending van een anderen staatsman, om te beproeven de Russische regering als nog tot andere inzigten te brengen, is opgegeven, waarschijnlijk om dat men overtuigd is, dat dit niet baten zou. Ten einde in de enorme oorlogkosten te voorzien, heeft de regering tot eene aanzienlijke verhooging van de meeste directe en indirecte belastingen besloten en voorts eene leening van 75 millioen gulden, waarvan 45 millioen op de Lombardysche en 30 millioen op de Venetiaansche provincien komen, uitgeschreven. En te midden van dien benarden toestand komt het berigt, dat de minister van buitenl. zaken, graaf Buol, gedurende zeven jaren 's keizers regterhand, zijn ontslag heeft gegeven. Welke de redenen tot dien stap zijn, is nog niet helder. Dat hij om redenen van gezondheid zou aftreden, is niet waarschijnlijk; meer aandacht echter verdient het gevoelen, dat hij reeds van den aanvang af tegen dezen oorlog was, doch dat de meer onmiddelijke reden van zijne aftreding op dit oogenblik is, dat toen de keizer nogmaals eene poging wilde doen om het Russische hof tot andere inzigten met betrekking tot Oostenrijk te brengen, graaf Buol dit in stilte zou verhinderd hebben. Anderen weder beweren, dat hij het eeuwig strijdvoeren met de militaire partij aan het hof moede is. Zijn aftreden zal echter geen verandering van stelsel te Weenen medebrengen. De graaf von Rechberg, tot dusverre Oost. gezant bij den Duitschen bondsdag is zijn opvolger en deze is bij die vergadering weder door den baron Kübeck vervangen. De keizer zou zich den 23 of 24sten naar het leger in Italie begeven. De aartshertog Reinier, president van den rijksraad, zal gedurende zijne afwezigheid, in bepaald omschreven omstandigheden, verordeningen uitvaardigen, die de kracht van keizerlijke besluiten zullen hebben.

De Zwitsersche regering heeft eene verordening uitgevaardigd, strekkende om de onzijdigheid, welke het eedgenootschap zich in den tegenwoordigen oorlog tot regel heeft gesteld, strikt te handhaven. Zij heeft verboden wapenen uit te voeren, voorraden, wapentuig ten dienste van eenig gedeelte van noordelijk Italie te verzamelen of wapenen van desecteurs te koopen. Verder heeft zij bepaald, dat alle vlugtelingen en deserteurs, die over de zuidelijke grenzen op het grondgebied van het eedgenootschap komen, van daar verwijderd zullen worden, om meer binnenwaarts verblijf te houden; zullende op deze bepaling ten behoeve van grijsaards, vrouwen en zieken eene uitzondering gemaakt worden. Eindelijk is bepaald, dat geene weerbare personen zich over het Zwitsersche grondgebied uit een van de oorlogvoerende landen naar een ander van die landen zullen mogen begeven.

Onder een gedeelte der bevolking van het Turksche rijk heerscht eene slechte stemming; het ziet verlangend naar eenen Europeschen oorlog uit, als naar eene gelegenheid, om zich aan het gezag des sultans te onttrekken. De Porte heeft dat gevaar vooruit gezien en zooveel mogelijk maatregelen genomen, om bestand te zijn tegen de gebeurlijkheden, welke een oorlog tusschen de groote mogendheden voor Turkije zou kunnen medebrengen.

LAATSTE BERIGTEN.

Aan het *Journal des Débats* wordt door zijn correspondent, den heer Amédée Achard, het volgende geschreven betrekkelijk het gevecht te Montebello:

» Gisteren (21 Mei) hebben de Oostenrijkers plotseling eene offensive houding aangenomen; 15000 Oostenrijkers deden namelijk een aanval op Casteggio en Montebello. Beide positien waren bezet door het regiment Sardinische ruiterij *Montferrat*, behoorende tot de divisie van den generaal Sonnaz. Alhoewel dit regiment slechts 600 bereden manschappen telde, heeft het aan de vijandelijke overmagt het hoofd weten te bieden, en verschafte daardoor aan den maarschalk Baraguay d'Hilliers de gelegenheid, om in allerijl de divisie, onder bevel van den generaal Forey, naar het bedreigde punt te dirigeren. De divisie was 6000 man sterk. Op het terrein aangekomen, wierpen die 6000 Franschen zich op de 15000 Oostenrijkers met eene verwoedheid, die paal noch perk kende. De Oostenrijkers waren noch door het geweervuur noch door de artillerie aan het wijken te brengen en bleven dapper stand houden; de Franschen chargeerden toen met de bajonet; er ontstond dientengevolge een ontzettende worsteling, waarin men zich van weerzijden nagenoeg uitsluitend van het blank geweer bediende. De eindnitslag was, dat de Oostenrijkers langs de geheele linie van bataille teruggeworpen werden met achterlaten van 200 krijgsgevangenen, en vervolgd door de sardinische ruiterij, die achtereenvolgens zes charges uitvoerde. Na afloop van het gevecht lagen 500 Franschen en Sardiniers zwaar dooden als gewonden, naast 12 à 1500 Oostenrijkers op het slagveld uitgestrekt! Onder de gesneuvelden van onze zijde behoort de kolonel Marelli van het regiment *Montferrat*, de fransche generaal Beuret en de commandant Duchet. Ernstig gekwetst zijn de kolonels Guyot de Lesport, de Bellefonds, Conseil Dumesnil, en de commandanten Lacretelle en de Férussac. — Deze offensive beweging der Oostenrijkers wordt hier (Alessandria) eenig en alleen toegeschreven aan de komst van keizer Frans Jozef te Pavia, vergezeld door den generaal baron von Hess, den bekwaamsten veldheer van het oostenrijksche keizerrijk. Naauwelijks vernam de baron, bij zijne aankomst te Pavia, dat de hoogten van Casteggio, die de wegen van Pavia en Piacenza bestrijken, niet bezet waren, of de oude krijgsmakker van Radetzky gaf bevel, om zich tot elken prijs van die hoogten meester te maken. Dit bevel doet de meesterhand kennen en bewijst, dat wij niet meer met Giulay te doen hebben. Op het oogenblik, dat ik dezen brief sluit, hebben wij, wel is waar, Montebello heroverd, doch de hoogten van Casteggio zijn nog in het bezit der Oostenrijkers; men ziet in de verte vlammen oprijzen, waaruit men afleidt, dat zij Casteggio in brand gestoken hebben (*Men weet dat de Franschen er in geslaagd zijn, Casteggio te bezetten.*) De te Montebello behaalde overwinning doet voor het overige onze wapens de grootste eer aan, daar de Oostenrijkers dapper gevochten hebben en nagenoeg driemaal zoo sterk in aantal als de onzen waren."

— Men verzekert dat een oostenrijksch regiment, dat zich op het kerkhof van Montebello gebarricadeerd had, letterlijk gedecimeerd is, en dat schier al de oostenrijksche gevangenen, die in dit dorp zijn opgenomen,

gekwetst waren, alle bewijzen, dat er met verbittering gestreden is.

— De tijdingen uit Rome luiden bij voortduring ongunstig. Er moet, zoowel in de hoofdstad als in de provinciën, eene zeer opgewonden stemming heerschen; vooral in de Romagna en in de Marken verwacht men insurrectionele bewegingen, hoewel in Ferrara en Antona Oostenrijksche garnizoen liggen.

— Men verzekert, dat de koning van Griekenland den eerstgeboren zoon van den grootvorst Constantijn adopteert en dat Frankrijk zijne toestemming gegeven heeft tot dezen voor de troonsopvolging van Griekenland zoo belangrijken maatregel.

Laatste Telegrafische Dépêches.

Verder ontvingen wij nog de navolgende telegrafische dépeches:

Turin, 23 Mei. Gisteren is eene verkenning naar de Sesia ondernomen, die door koning Victor Emanuel in persoon werd gedirigeerd. De Oostenrijkers kwamen in grooten getale op, om die verkenning te beletten en vatteden te dien einde te Palestra post. De Oostenrijksche artillerie werd echter langs de geheele linie door die der geallieerden tot zwijgen gebragt.

De Oostenrijkers hebben eene geheele familie, uit acht personen bestaande, gefusilleerd, omdat men eenige Oostenrijksche geweren in hun bezit vond.

De Fransche troepen hebben Casteggio [1]) bezet, waar zij zich bevestigen.

Prins Napoleon is naar Liverno vertrokken.

Keizer Napoleon heeft zich heden morgen naar Voghera begeven.

Bern, 23 Mei. Garibaldi is heden, aan het hoofd van 4000 man de Ticino overgetrokken en heeft te Sesto Calendo post gevat [2]).

Bern, 23 Mei. 50000 man Oostenrijksche troepen zullen te Vorarlberg geconcentreerd worden.

Parijs, 23 Mei. De *Patrie* verzekert ten stelligste, dat, in het gevecht te Montebello, slechts 5000 man Fransche troepen en één regiment Sardinische ruiterij in het vuur gebragt zijn. De Oostenrijkers hadden hunne beste regimenten infanterie op den voorgrond gesteld naast hunne Croatische en Tyroolsche keurbenden.

Particuliere brieven melden, dat onder de 200 Oostenrijkers, die in het gevecht te Montebello krijgsgevangen gemaakt werden, 21 gekwetsten zijn, waaronder een kolonel.

In het rapport van generaal Forey wordt het aantal dooden en gewonden der Franschen, in het treffen te Montebello, op 600 à 700 begroot. De vijandelijke strijdmagt was 15 à 18,000 man sterk; indien men geloof zoude slaan aan het verhaal van krijgsgevangenen, dan zoude dit cijfer nog veel grooter zijn.

Verder behelst de *Moniteur* de volgende dépeche uit Livorno van den 28sten: Prins Napoleon is alhier aangekomen en met geestdrift ontvangen. Heden avond zal de stad geïllumineerd worden.

Weenen, 23 Mei. *Officieel bulletin.* In den namiddag van den 21sten dezer, heeft de vijand met 12 à 15000 man eene demonstratie tegen den regtervleugel der Oostenrijksche armée ondernomen, die echter geheel verijdeld werd. De generaal Ceschi, die zich met 5000 man in de nabijheid van Vercelli bevond, is door den vijand aangegrepen. De onzen zijn al strijdende tot Orfenga teruggetrokken, als wanneer twee Oostenrijksche brigades opdaagden, die den vijandelijken regtervleugel aangrepen en hem van de Sesia trachtten af te snijden. De vijand is hierop, zonder dat het verder tot een treffen kwam, teruggetrokken.

(*Zoo als men ziet, schijnen èn de Franschen èn de Oostenrijkers van de waarheid af te wijken, deze om eene nederlaag te verbloemen, gene om het gewigt van de overwinning te vergrooten. Men zal eerst later met de geheele waarheid bekend worden.*)

Londen, 24 Mei. Lord Derby heeft het tractaat, door sir G. Onseley met Nicaragua gesloten, gedesavoneerd, omdat dit tractaat niet in overeenstemming is met de afspraak met Amerika, dat het protectoraat over het Mosquito-gebied door Engeland zal opgeheven worden.

De *Morning Herald* geeft min of meer te verstaan, dat Engeland met Amerika eene alliantie zal sluiten, voor het geval dat Engeland aangevallen mogt worden.

De Montenegrijnen hebben de gemeenschap voor de Oostenrijkers tusschen Cattaro en Ragusa verbroken, door den telegraafdraad te Sutorina af te snijden.

De koning van Napels is den 22sten dezer, ten $1^1/_2$ ure 's namiddags, overleden.

Londen, 25 Mei. Lord Malmesbury heeft aan de Engelsche reeders verklaard, dat Toscane voortaan als eene oorlogvoerende mogendheid is te beschouwen.

Kossuth heeft gisteren avond, op eene meeting te Manchester, de mogelijkheid aangewezen van een binnen kort te verwachten opstand in Hongarije en te verstaan gegeven, dat hij Engeland zoude verlaten.

Parijs, 24 Mei. De *Patrie* beweert, in haar nommer van heden, dat het cabinet van Berlijn vast besloten heeft, zich door geen aandrang van buiten tot eene provocerende staaatkunde te laten verleiden. Het blad grondt deze bepaling op het krachtig geformuleerde protest, door den heer von Usedom tegen het voorstel van Hannover bij de bondsvergadering uitgebragt, alsmede op het feit, dat geene der overige Duitsche regeringen de verantwoordelijkheid van dit voorstel met Hannover wilde deelen. Het verklaart eindelijk, dat men te Berlijn zelfs de verzending van dit voorstel naar de militaire commissie met eene verwerping gelijk stelt.

Livorno, 24 Mei. Prins Napoleon heeft, bij zijne aankomst op de reede alhier, de volgende proclamatie tot de Toscanen gerigt:

»De keizer zendt mij om uwe zaak te verdedigen tegen uw vijanden èn de verdrukkers van Italie. Mijne zending is uitsluitend van militairen aard. Ik zal mij niet bemoeijen met de inwendige aangelegenheden van uw land. Napoleon III stelt zijne eerzucht alleen in de vrijmaking van Italie, ten einde het schiereiland in staat te stellen zich vrijelijk te ontwikkelen, en bij gevolg het evenwigt van Europa te bevestigen."

Parijs, 24 Mei. De *Patrie* verklaart het voor volkomen ongegrond, dat Frankrijk de Toscaansche vlag onder zijne bescherming heeft genomen, om den Toscaanschen handel te beschermen.

Weenen, 24 Mei. De baron van Hubner is met eene buitengewone bijzondere zending naar Napels vertrokken.

Triëst, 24 Mei. Uit Constantinopel wordt dd. 9 Mei berigt, dat Omar-Pacha met zes schepen van Beyruth aldaar was aangekomen.

Parijs, 25 Mei. De *Moniteur* deelt berigten uit Alessandrië van den 24sten mede. De gekwetste Franschen en Sardiniërs zijn van Montebello naar Alessandrië overgebragt. Het officiële blad bevestigt het berigt, dat de Oostenrijksche krijgsgevangenen naar Genua zijn vertrokken, om van daar naar Marseille te worden getransporteerd. De keizer heeft vóór zijn vertrek geldelijken onderstand aan de gevangenen doen uitreiken.

Volgens berigten uit Napels, van den 25sten, heeft François II de teugels van het bewind aanvaard. In het koningrijk heerschte alom rust.

Londen, 25 Mei. De *Morning Post* meldt, dat sir James Hudson door Engeland, baron von Hubner door Oostenrijk, en Salmour (?) door Piëmont als ambassadeurs naar Napels zijn gezonden. De Fransche gezant, die derwaarts zal worden afgevaardigd, is nog niet bekend.

De *Times* deelt mede, dat lord Elgin, in het vaderland teruggekeerd, Engeland vele diensten zou kunnen bewijzen.

Weenen, 24 Mei. Berigten van het oorlogstooneel uit het hoofdkwartier te Gerlasco melden, dat eene halve brigade van den vijand over de Sesia is teruggetrokken. Daar Garibaldi het plan had Como te verontrusten, waren daartegen maatregelen genomen. Bij Vercelli heeft een roemrijk wapenfeit door een Oostenrijksch escadron uhlanen plaats gehad.

Eene telegraphische mededeeling uit Como meldt, dat Garribaldi gisteren te 6 uur met 6000 man Varese is binnengerukt; een gedeelte marcheerde naar Laveno.

— De keizer heeft een eigenhandig schrijven gerigt aan den aartshertog Karel Lodewijk, stedehouder van Tyrol, waarbij deze wordt uitgenoodigd, de noodige toebereidselen te maken, ten einde het Tyroolsche defensie-wezen in behoorlijken staat te brengen. De commissie van den Tyroolschen landdag is versterkt met mannen, die het volste vertrouwen der regering bezitten, ten einde de meening van verstandige patriotten te leeren kennen.

— 25 Mei. Bij Vercelli is een Piëmonteesch escadron dragonders door eene patrouille Oostenrijkers, die op verkenning was uitgegaan, op de vlugt geslagen.

Bern, 25 Mei. Volgens berigten uit Lugano hebben de Oostenrijkers Como en Milaan verlaten en zich aan den Adda geconcentreerd; het Fransch-Sardinische leger trekt voorwaarts.

— Er zijn in Lombardije oproerige bewegingen losgebarsten. De divisie-staf, onder generaal Bontemps, trekt heden naar Lugano, en alle troepen volgen hem.

Turijn, 24 Mei. Guilay heeft zijn hoofdkwartier naar Gerlasco verplaatst, en bevolen, dat de troepen overal gewapend geconsigneerd zullen blijven, op straffe van gefusileerd te worden.

De Oostenrijkers en Modenezen zijn van Reggio naar Brescella teruggetrokken, waar voorbereidselen tot de verdediging gemaakt worden.

Garibaldi heeft op nieuw 47 Oostenrijkers gevangen genomen.

LAATSTE BERIGTEN van het Tooneel des oorlogs.

(*Straits Times Extra, dd. 1 Julij*).

De *Courier de Marseille* van 28 Mei bevat een telegram van Alessandria, dd. 26 Mei., die den gezondheidstoestand der Fransche troepen als goed beschrijft. Bulletins van Bern en Turin deelen mede, dat Garibaldi en zijn vrijwilligers 5000 Oostenrijkers, die hen in Varese aantastten, geheel verslagen hebben.

Het hevige gevecht hield drie uren aan en de overwinnaars namen 4 stukken zwaar geschut. De jagers der Alpen hebben den vijand met de bajonet gechargeerd. Garibaldi heeft de Oostenrijkers in hun schuilplaats vervolgd, en den strijd voortgezet. De bevolking van Varese en omstreken had algemeen de wapenen opgevat.

— De stoomboot *Hindostan* van Aden kwam, den 22sten Junij, te Point de Galle aan; alvorens Aden te verlaten, werd aldaar een telegraphisch berigt ontvangen, dat een tweede en wanhopige strijd tusschen het Fransch- Sardinisch leger en de Oostenrijkers had plaats gevonden. De koning van Sardinie ontving, aan de spits van zijne troepen, eene gevaarlijke hoofdwonde. Verdere bijzonderheden werden niet gemeld.

---

1) Casal-Tegoyo of Casteggio is tusschen Voghera en Stradella op de ronte naar Piacenza gelegen; een zijweg leidt ook van Casteggio naar Pavia, waarvan het in Zuid Westelijke rigting ongeveer 6 uur verwijderd is.

2) Sesto Calendo is op Lombardijsch grondgebied gelegen, op ongeveer 10 uur Noord-West van Milaan.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 24 Mei.

Hoe verre ook van het tooneel des oorlogs verwijderd en ofschoon wij ons verheugen mogen, niet in direkten zin daarin betrokken te zijn, zoo doet zich niettemin de heillooze invloed dier stoornis van den zoo zeer gewenschten vrede ook bij ons meer en meer gevoelen. En dit is niet te verwonderen, wanneer men in aanmerking neemt het naauw verband, hetwelk de handel tusschen de staten van Europa onderling daarstelt, en waardoor de belangen van ons land zoo zeer vereenigd zijn, voornamelijk met die van het naburige Duitschland, alwaar de lasten van den oorlog thans reeds zwaar op den handel drukken; te meer daar de herinneringen aan vroegere tijden er nog te diep in het geheugen geprent staan om niet zeer voor de toekomst beducht en uiterst omzigtig te zijn, tengevolge waarvan handelaar en fabriekant er dan ook reeds vele der bruikbaarsten hunner onderhoorigen moeten zien wegtrekken om aan militaire pligten te gaan voldoen.

De in onze vorige gemelde faillissementen schijnen voor het oogenblik geen verdere onheilen te zullen na zich slepen, en bepaalde zich gelukkigerwijze het getal der sedert plaats gehad hebbende bankroeten, met uitzondering van dat der heeren Lüderoth & Cie. te Triest, eene zeer oude en geachte firma, welke genoodzaakt was hare betalingen te staken; ten gevolge van den val van haren bankier te Weenen, tot enkele minder belangrijke huizen. De schok, welke het vertrouwen in het algemeen heeft ondervonden, blijkt meer en meer, zoowel uit de omzigtigheid, waarmede onze handelaren naar het buitenland crediet verleenen, als uit de buitengewone terughoudenheid, welke de koopers hier en elders aan den dag leggen; zijnde iedereen huiverig zich onder de tegenwoordige omstandigheden in nieuwe engagementen te steken.

De handel blijft zoodoende letterlijk geparaliseerd en bepaalde zich gedurende de afgeloopen 14 dagen tot de N. H. M. *Suikerveiling* en enkele afdoeningen in die artikelen, welke, met het oog op de behoefte des legers, gewoonlijk gunstig geïnfluenceerd werden, als: *Broodstoffen*, *Rijst*, *Huiden* en *Arak*.

Wat *Granen* betreft, zoo heeft zich de vrees omtrent het sluiten der Fransche havens niet verwezenlijkt en is daardoor de willige stemming grootendeels getemperd. Evenwel is bij keizerlijk decreet het besluit, waarbij de invoer van Granen in Frankrijk tot 30 September aanst. tot een laag vast regt was toegestaan, ingetrokken geworden, en treden dus van af 1 Junij de oude schaalregten op den in- en uitvoer in werking, waardoor men verwacht dat de uitvoer eenigzins beperkt zal worden.

In navolging der granen was ook *Rijst* in de laatste dagen weder stiller, minste wat omzettingen van *ongepeld* betreft; terwijl voor *gepeld* zich een meerderen vraag vertoont. Naar men zegt begint dit artikel voor Fransche kening gezocht te worden, hetwelk indien zich zulks bevestigd, weer vasth aan onze markt zal geven. *Huiden* blijven voortdurend in zeer vaster stemm en de plaats gehad hebbende afdoeningen, ofschoon niet van grooten omva toonen zelfs eenige verhooging in prijs aan. *Arak* begint weer attentie te tr ken en zich langzamerhand te herstellen.

Koffij verkeert in eene bijna nominale positie; daar hetgeen voor beho gekocht wordt, zeer luttel is en de omzettingen, welke tot verlaagde prij plaats vinden, meest geheim gehouden worden, ten einde de markt niet n meer te drukken. Tot 35 c. voor goed ord. *Java* is in de laatste dagen een vraag bemerkbaar, doch is daartoe slechts bij enkele houders te koop. De 18 dezer in veiling gebragte 1134 bn. *St. Domingo* werden tot 31 c. opgeho den doch later tot 30 c. uit de hand verkocht.

Thee met beperkten handel doch niet lager.

Tabak. Het eenige omtrent *Oost-Ind.* soorten te vermelden, is de veili van een paar partijen *Manilla* SIGAREN, op 18 dezer alhier gehouden en af loopen als volgt:

300 mille. 2a. *Habanos* 1858: 6 kav. verkocht à *f* 29; 2 kav. opgehouden *f* $29^1/_2$; 22 kav. niet geveild.

180 mille. *dito dito*: 3 kav. verkocht à *f* 29; 4 kav. opgehouden à *f* 29[1] 11 kav. niet geveild.

80 mille. 2a. *Cortados* 1858: 1 kav. opgehouden à *f* $28^1/_2$; 7 kav. niet veild.

238ste STAATS-LOTERIJ.

PRIJZEN VAN *f* 100 EN DAARBOVEN.

Vijfde Klasse.

5de Lijst: Nos. 2124, 3261 en 8397 ieder *f* 1000; Nos. 42 908 3506 36 6603 en 7951 ieder *f* 400; Nos. 12996 14677 16544 en 16614 ieder *f* 20 Nos. 875 9975 en 14455 ieder *f* 100.

6de Lijst: No. 13648 *f* 2000; Nos. 3701 12779 15043 en 17616 ied *f* 1000; Nos. 1884 10367 11653 17169 en 17623 ieder *f* 400; No. 58 *f* 20 Nos. 2349 3878 4428 7844 8876 13419 14071 16959 en 17601 ieder *f* 100.

7de Lijst: No. 13311 *f* 25.000; Nos. 721 5442 8960 14325 en 1731 ieder *f* 1000; Nos. 11856 en 14694, ieder *f* 400; Nos. 4622 en 16902 ied *f* 200; Nos. 1101 1764 1884 1953 2858 3581 5679 9811 10154 15965 en 178 ieder *f* 100.

8ste Lijst: No. 18255, *f* 100,000; No. 9279 *f* 1500; Nos. 117 4587 69 8547 14875 en 17787 ieder *f* 1000; Nos. 6555 en 7676 ieder *f* 400; Nos. 36 9052 9705 10299 13339 en 18876 ieder *f* 200; Nos. 540 882 3599 5443 71 7297 8601 9784 13410 17718 en 18741 ieder *f* 100.

9de Lijst: No. 15291 *f* 2000; Nos. 6768 7765 10068 en 17680 ied *f* 1000; Nos. 4275 4621 4948 5522 en 7984 ieder *f* 400; Nos. 3222 en 177 ieder *f* 200; Nos. 6129 6579 7415 8916 9619 12901 14601 14759 en 176 ieder *f* 100.

10de Lijst: No. 12011 *f* 1500; Nos. 620 en 4446 ieder *f* 1000; No 7828 en 18849, ieder *f* 400; Nos. 921 10193 en 18366 ieder *f* 200; Nos. 42 5532 12134 13351 14832 16294 17010 en 17980 ieder *f* 100.

11de Lijst: Nos. 568 1411 10316 11494 en 18850 ieder *f* 1000; Nos. 1481 19017 en 19375 ieder *f* 400; Nos. 4134 4756 11644 12105 15810 16875 e 18689 ieder *f* 200; Nos. 657 942 3284 9915 15251 15861 16367 18017 190 en 19512 ieder *f* 100.

12de Lijst: No. 4747 *f* 5000; Nos. 5599 7999 8762 10116 10221 en 159 ieder *f* 1000; Nos. 1371 2746 7554 en 17296 ieder *f* 400; Nos. 15395 173 18370 en 19053 ieder *f* 200; Nos. 1891 4173 5940 11957 16285 en 17392 iede *f* 100.

13de Lijst: Nos. 3624 4995 6267 en 17760 ieder *f* 1000; Nos. 8853 e 10143 ieder *f* 400; Nos. 6078 en 15614 ieder *f* 200; Nos. 1916 4063 797 9336 11961 13821 15513 15745 en 16290 ieder *f* 100.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven. 12 Mei. Cath. Wilhelmina, Popken, Batavia.
13 Copernicus, Visser, dito.
14 Admiraal van Kinsbergen, van der Putte qq., dito.
Alexandrine, Titcomb, New-York.
20 Trijntje Fenna, des Ruelles, Batavia.
24 Henr. Gerardine Susanna, Sissingh, dito.
Hellevoetsluis. 13 Mei. Mississippi, Allen, Baltimore.
15 H. Vinc. van Paulo, de Groot, Batavia.
Jacobus Martinus, Meppelder, dito.
Gessner, Lankeman, Galveston.
17 Loopuyt, Kooy, Shields.
18 Hendrik Jan, v. d. Meijden, Buenos-Ayres.
19 Leila, Haynes, Baltimore.
21 Arthur Pardew, Davis. de Algoa-baai.
Texel 13 Mei. Benin, Grafthuis, Samarang.
Bosphorus, Kruisinga, New-York.
14 Javaan, Munnix, Batavia.
Walvisch, Schut, Banjoewangie.
15 Amazone, Abbink, dito.
Dionysia Catharina, v. d. Sprenckel, dito.
17 Cornelia Hendrika, Jaski, Japan.
H. Liduina, ten Brink, Tjilatjap.
Corn. Houtman, Rolman, Batavia.
23 Daniel Elfstrand Parson, Wahlmann, Soerabaija.
Nieuw-Holland, Tuk, Banjoewangie.
Vlissingen. 9 Mei. Zwaan, Crucq qq., Liverpool.
13 Joh. Hendr., v. d. Meyden, Buenos-Ayres.
14 Phoenix, Johansen, Batavia.
19 Minerva, van Boven, dito.
Agatha, van Slooten, Rio-Grande.
Maria, Brand, Buenos-Ayres.
Jacobus, Lancker, Montevideo.
20 Z. M. fregat de Ruijter, luit. Fabius, Batavia.

Vertrokken.

Brouwershaven. 10 Mei, Corn. Wernard Eduard, Bakker, Batavia.
Alcor, van Oppen, dito.
Hellevoetsluis. 12 Mei. Hugo Grotius, Zweede, Cardiff.
14 Nautilus, Schweers, Batavia,
15 Henr. Elisab. Sus., Meyboom, dito.
16 Bengalen, Planten, dito.
Vijf Vrienden, Johan, dito.
18 Leontine, Deetjen, New-York.
Maria Anna, de Jong, K. de G. Hoop.
Texel. 16 Argo, Scherpbier, Batavia.
18 Maria Agnes, ten Brink, dito.
19 Henriette, van Loeren, dito.
24 Stad Dockum, v. d. Werf, dito.
Herman de Ruijter, Feijnt, dito.
Zierikzee. 19 Mei. Stad Zierikzee, Klein, Hongkong (via Sunderland).
Vlissingen. 9 Mei. Ida Maria de Raath, de Boer, Valparaiso.
Twee Cornelissen, Potjer, Rio-Grande.
Vrede, Nickers, Buones-Ayres.

Zeilklaar.

Brouwershaven. 25 Neêrl. Koningin, Geerling, Indie.
Texel. 25 Mei. Diligence, Smit, Batavia.
Sara Alida Maria, Stapert, Samarang.

Scheepstijdingen.

Rye, 22 Mei. Het Nederlandsche schip *Cortgene*, kapt. Dunlop, van Batavia naar Rotterdam, onder Dungeness ten anker, heeft heden aldaar passagiers aan land gezet en wel met name den heer en mevr. Schill met dri kinderen.

Het Nederlandsch barkschip *Australia*, kapt. Jansen, 2 Mei van Shields naar Batavia vertrokken, is den 4den dezer met man en muis op het Shipwash Sand verongelukt. Eenige wrakstukken, papieren en het naambordje is alle wat er van aangespoeld is.

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia: Per Copernicus, kapt. Visser, de heer Molenaar, kapt. der inf; de heer van Mienne, offic. van adm.; mevr. de wed. Suermondt, met kinderen en eene Jav. bediende; mevr. de wed. van Mourik, met 2 kinderen; al mede 11 gepasp. militairen,

Per Walvisch, kapt. Schut, de heer H. J. Riekers en echtgenoot; O. van Dijck.

Per Catharina Wilhelmina, kapt. Popken, de heer J. Vreede, met echtgenoot en kinderen; de heer van Lawick en de jonge jufvr. Marstens.

Per Nieuw-Holland, kapt. Tuk, de heeren van der Meer de Bruin, hoofdingenieur en familie, mevr. van Lawick van Pabst en kind; de jonge heeren Schalk en C. F. Mechelen,

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia: Per Henriette, kapt. van Loenen, de heer G. Klinkert J. Wz.

Per Stad Dockum, kapt. van der Werf. de heeren Nienhuijs, Prattje en Ebbenhout.

Boekhandel van **H. M. VAN DORP**

TE BATAVIA.

per Mail ontvangen:

BAKE, de vrije arbeid op Java. . . *f* 2,—

Kaart van Opper Italië. . . . . . . „ 2,—

„ „ Sardinië . . . . „ 1,—

„ „ Italië . . . . „ 2,—

Carte de l'Opérations militaires en Italie „ 3,—

(2165)

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.